

HANNU VUORIO

HAGMAN

Hannu Vuorio

Hagman

SAGA Egmont

Hagman

Cover image: Midjourney, Shutterstock & Unsplash

Cover designer: Rebecka Porse Schalin

Copyright ©1998, 2025 Hannu Vuorio and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727256368

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2 DK-1120 Copenhagen

1.

En uskonut yliluonnollisiin ilmiöihin, luotin terveeseen järkeen. Mutta kun istuin rantakalliolla ja ruodin savuahventa leivän päälle, esitin rukouksen että ruokarauhaa rikkova muskelivene, joka oli kurvaillut edessäni kymmenen minuuttia, ajaisi karille.

Se ajoi.

Kipparin, joka yritti oikaista lasikuituohjuksen avomerelle, täytyi olla täysi amatööri tai monen asteen laitamyötäisessä. Hän vetäisi hanat auki, kaarsi etelään, joutui omaan peräaaltoonsa jossa muskeli heilahti rajusti — ehkä ruori lipsahti tuolloin kipparin käsistä — ja menetti suuntansa. Kippari yritti korjata vielä kurssia, mutta ei ehtinyt, ja muskeli karahti kiveen. Siitä vene ponnahti ilmaan, putosi takaisin veteen, osui uuteen kariin, pläänasi jonkin matkaa ohjauskykyensä menettäneenä ja rantautui matalalle luodolle, jossa se kipusi kuiville ja jäi killumaan, kuin muistomerkiksi vuosikymmenen alun taloudellisesta huumasta ja sitä seuranneesta haaksirikosta.

En tuntenut syyllisyyttä rukouksesta enkä mielihyvää haverin

synnyttämästä monumentista. Haukkasin leivästä, avasin termos-pullon, nauskasin kulauksen kylmää teetä ja ryhdyin silmäile-mään, mitä tapahtuisi seuraavaksi. Vähään aikaan ei mitään. Au-rinko kimalsi pikku aallokossa, rahtilaiva puski itään horison-tissa, lokit kirkuivat ja silkkiuikku nousi pintaan sukelluksista. Sitten näin jonkun kömpivän muskelista ja hyppäävän luodolle. Kului hetki, ja joku toinen loikkasi perässä. Sitten ei mitään.

Kaivoin ahvenen eväspussista, leikkasin siivun rukiista ja tai-teilin uuden savukalaleivän. Mutustelin herkkua ja tarkkailin haaksirikkoisia. Mertsut levittelivät käsiään kuin mykkäfilmissä, ääniä en kuullut. Ensin luulin, että speктаakkelin aiheena oli me-riselityksen antaminen, joka johtaisi nokkapokkaan, mutta kun näyttelijät eivät alkaneet lätkiä toisiaan lättyyn vaan ryhtyivät pomppimaan ja kurkkimaan muskeliin, arvelin että paatissa täy-tyi olla joku muukin turisti, tai muita. Se sai minut huonolle tuulelle. Laskin ettei menisi kauan, kun haaksirikkoiset alkaisivat viittoilla apua tai ammuskella hätäraketteja, ja minun olisi pakko lähteä auttamaan.

Söin eväät ja päätin lähteä vapaaehtoisesti.

Hansikas eli Hanska sijaitsi tunnin merimatkan päässä Hel-singistä itään, Eestiluodon pohjoispuolella. Saaressa oli muutama parakki, pari saunaa ja joukko pikku mökkejä. Ei mitään luk-susta, pikemminkin päinvastoin. Kuten Lempisen runsaan kym-men neliön tönö, joka oli uitettu sinne takavuosina Vasikkasaa-resta, joka kaipasi kunnostusta ja jossa olin viettänyt yön. Saari oli Helsingin kaupungin omistuksessa, ja sitä hallinnoi mökkiläisten yhteisö, taustalla vasemmistojärjestöjä, sikäli kuin olin ymmärtä-nyt pikakurssin saaresta ja sen asukeista.

Koska olin nauttinut aamupalan Hanskan etelärannassa ja koska fiskarini oli ankkurissa saaren toisella puolella, minun täy-

tyi marssia paatille Lempisen mökin ohi. Pysähdyin kopperon kohdalla ja vilkaisin sisälle. Lempinen veti lonkkaa, oudon levottomasti, ja mutisi unissaan, ikään kuin olisi äheltänyt itseään suurempia voimia vastaan. Annoin hänen jatkaa painajaisen kanssa ja suuntasin rantsuun. Siellä hyppäsin fiskariin, irroitin köydet, työnsin paatin irti kalliosta, panin masiinan käyntiin ja läksin puksuttamaan kohti onnettomuuspaikkaa.

Koska haveri oli itseaiheutettu, en viitsinyt kiirehtiä. Seilasinkin kaikessa rauhassa ja katselin Hanskan rantoja ja ympäröiviä maisemia. Ne olivat upeita. Mietin, mahtoiko missään olla vastaavia. Suomenlahden saaret ja kallioluodot olivat ihan toista kuin Turun saaristo: alastomia, karuja, silmiä hiveleviä. Kun ohitin vanhan sakujen rakentaman laiturin, josta oli jäljellä vain ratakiskojen pätkiä, tuli mieleen että Hanska voisi olla minulle oikean sortin kesänviettopaikka. Ei kukkien kastelua, nurmikon leikkaamista, rikkaruohojen kitkemistä tai porkkanoiden harventamista, vaan raavaan miehen unelma: uhmata luonnonvoimia, merta ja myrskyjä. Jatkoin ajatusta, mutta kun päättelin ettei mökkejä saanut muuten kuin suhteilla, ravistin itseni irti haaveesta ja palautin mieleen muskelin. Se oli monen sadan tonnin leikkikalu, ja koin lievää tyydytystä, että sen omistaja oli menettänyt ainakin viikkorahansa, sillä hänen täytyi olla kasinopeluri, pörssihai tai amerikanperinnön saanut ökyrikas. Rahvaalla ei ollut varaa moiseen ylellisyyteen. Mutta sitten minun oli pakko vetää hieman takaisin: ketä haaksirikkoiset olivat kurkkineet? Helvetti, siellä saattoi olla joku hame tai skidejä ja ehkä vielä loukkaantuneina. Vedin kaasan täysille.

Kun pääsin lähelle luotoa, hiljensin faartia ja tarkkailin vesiä, etten rusauttaisi itse karille. Kaartelin aikani ja löysin lopulta sen verran syvyyttä, että pääsin vajaan kymmenen metrin päähän

rannasta. Pysäytin fiskarin, käänsin perän tuuleen, huikkasin kaisiko kukaan apua, ja jäin venaamaan. Hetkeen ei tapahtunut mitään. Luoto vaikutti autiolta kuin maa raamatun alkulauseissa. Sitten tajusin, että kruisailijat olivat kömpineet takaisin muskeliin ja touhusivat siellä. Huikkasin uudelleen, nyt kovaa, ja se tehosi. Muskelin ympärillä pomppineet mertsut kömpivät kajuutasta ja nostivat naamarinsa laidan yli kuin olisivat kurkkineet vihollista juoksuhaudasta.

Omaperäinen kaksikko. Vanhempi törpöistä — noin viisikymppinen — oli vetäissyt päähänsä purjehdusseuran valkoisen lakin ja sysännyt aurinkolasit nokalleen. Kun hän ojentautui täyteen pituuteensa, huomasin että hän oli sonnustautunut kipparin pikkutakkiin, jonka alla oli ankkurin kuvin somistettu kauluspaita; äkkisilmäyksellä kuin Suomen ensimmäinen öljymiljonääri, joka satamaan palatessaan vekslaisi purjehduskuteet ateljeevalmisteiseen silkkipukuun ja sytyttäisi reissun kunniaksi havannalaisen sikarin, väärästä päästä.

Toinen seilori kuului ulkonäön puolesta muihin seurapiireihin: mummojen ja invalidien telojien osastoon. Hänellä oli valkoinen T-paita, mustat nahkaliivit ja lippis väärinpäin päässä. Käsivarret tihkuivat tarramustetta ja kaulassa oli kultainen ketju, joka oli puhallettu joltain Eiran hienostorouvalta.

Saatoin osua arvioissani aika ajoin vikaan — tosin harvoin — mutta tästä parivaljakosta olin varma. En pitänyt heistä. En heidän pärstistään enkä heidän epäluuloisesta mulkoilustaan. Kun haaksirikkoisilla ei tuntunut olevan mitään sanottavaa, päätin antaa heidän jatkaa mykkäkoulua ja ryhdyin peruuttamaan.

Silloin valkolakkisella välähti, että aioin häippästä, ja se kaurutti kurkkuaan. »Tarvitsemme apua», se rykäisi äänellä, jossa ei ollut avunpyynnön häivääkään.

»Oletin niin, mutta kun ette saaneet auki päätänne, tuumin että rysäytitte tänne tahallaan.»

»Mitä se meinaa, Pomo», nuorempi raapi hilseitä ja karjaisi sitten minulle kuin satavuotiaalle vuodepotilaalle: »Vittuiletsä?»

»Anteeksi että häiritsin», tuhahdin, peruutin lisää ja osoitin elein, että palaisin mielihyvin takaisin ilman heitä.

»Pää kiinni, Rambo», Pomo komensi, kääntyi minuun päin ja ilmoitti, että apu oli enemmän kuin tarpeen. »Pääsetä yhtään lähemmäks?»

Silmäilin rantaa ja kiviä ja lausuin epäileväni. »Vene on vanha, enkä halua kolhia sitä. Parasta, että kääritte housunlahkeet ja kahlaatte tänne. Ongin teidät ylös tuosta», opastin, näytin laakeaa vedenalaista luiskaa ja annoin fiskarin lipua aivan sen viereen.

»Vittu, suhaa rantsuun», Rambo pillastui.

»Haluutsä jäädä tänne», Pomo hiljensi Rambon ja hivuttautui muskelista. Kun Rambo aikoi loikata perästä, Pomo viittasi kaajuuttaan ja komensi: »Auta Lasileuka hytistä.»

Pidin pärstän peruslukemilla, mutta sisälläni hytkähti. Olin tavannut kehäköysien sisällä montakin lasileukaa mutta niillä kaikilla oli ollut oikea nimi, paitsi yhdellä jota kutsuttiin Lasileuaksi myös siviilissä. Jännitin ja odotin, olisiko mies tuttu, vanha nekkaukaveri ja entinen poke. Häntäkö ne olivat kurkkineet? Olivat. Rambo työnty hyttiin, talutti sieltä ex-kollegan ja auttoi tämän muskelista luodolle. Näytti kuin Lasileuka olisi saanut maistaa melasta. Rykäisin ja yritin ilmaista elein myötätuntoni, mutta Lasileuka ei huomannut tai ei ollut huomaavinaan. Toiset huomasivat. Rambo avasi suunsa, mutta sulki sen, kun ei tajunnut, mitä olin yrittänyt viestittää. Pomo pääsi hajulle, mutta ei osunut oikeaan.

»Sai vähän siipeen, muttei tartte apua.»

»Jelpatkaa hänet tänne», ryhdyin johtamaan tunareitten henkiinjäämiskurssia.

»Saa kömpiä itse», Pomo sylkäisi tavalla, joka ei jättänyt epäselväksi, kuka oli navigoinut muskelia.

En tuntenut Lasileukaa kohtaan erityistä lämpöä tai solidaarisuutta, mutta en pystynyt olemaan täysin välinpitämätönkään. Vanhojen muistojen takia. Vaikka viimeisestä tapaamisesta oli kulunut vuosia, enkä ollut kuullut hänestä sen jälkeen kuin epämääräisiä vihjailuja — lähinnä kielteisiä — annoin haaksirikkoisten tietää, että mikäli he halusivat pois luodolta, heidän oli parasta totella ohjeitani. Jos ei huvittanut, he voisivat jäädä nuolemaan haavojaan niin pitkään kuin Robinson Crusoe -leikki mais-tuisi. Ja jos halusivat olla tosi kusipäitä, saisivat venata vaikka jättien tuloon ja talsia sitten mantereelle.

Pomo tajusi äänensävyyn, irvisti, kääri puntit ja alkoi taluttaa Lasileukaa vesirajaan, sitten mereen työntyvälle luiskalle ja kohti fiskaria. Puolivälissä matkaa Lasileuan jalka lipesi, ja hän molskahti veteen. Kun Pomo ei saanut revittyä talutettavaansa yksin merestä, hän komensi Rambon apuun, ja sain lisää ihailtavaa: jos muskeli luodolla oli törppöjen luoma moderni installaatio, niin pelastautumisen täytyi olla heidän performanssinsa. Tohelot ottivat liukkaalla kivellä useamman kylvyn ja kastuivat läpimäriksi, ennen kuin sain poimittua heidät paattiin.

Sitten peruutin ja otin kurssin Hanskaan.

Pääsimme saaren toiselle puolelle, kun Rambo äkkäsi, minne olin ankkuroimassa. »Suunta Hesaan», se hihkaisi ja nousi seisomaan.

»Rantaudumme Hanskaan», murahdin vastaukseksi.

Pomo mulkaisi minua kuin sylkeä katuojassa, tunnusteli märkiä hyntteitään, veti takaisin ja vaihtoi naamalleen ilmeen, jonka

kaikki tuntevat lastentarhasta; sen jolla oikutteleva pikkupenska saadaan muuttamaan mielensä, kun hymyillään maireasti ja heilutetaan tikkaria talia vuotavan nokan alla. Pomo kaivoi lämiskän takataskusta, ravisteli irtovedet lokeroista ja ryhtyi oikomaan märkiä seteleitä.

»Mä bungaan», se suostutteli.

»Minulla on verkot vedessä ja kaveri saaressa. En voi lähteä.»

»Tässä on paljon papua.»

»En ole sokea enkä kaupan», väistin maanittelun ja tarkkailin rantsua, vaikka täppi olisi ollut enemmän kuin tarpeen.

Pomo puntaroi vastausta, ei pitänyt siitä, lämpeni ja vilkaisi Ramboa tavalla, joka sai tämän nostamaan uudestaan perseensä ja ottamaan askeleen kohti minua. Aloin hermostua. En siksi, että olisin epäroinyt hetkeäkään, kumpi meistä kroolaisi kohta, vaan siksi että rentouttavaksi tarkoitettu reissu oli muuttumassa kohtuuttoman rassaavaksi. Käännyin Ramboon päin, hymyilin hänelle kuin Nyrkkipostin valokuvaajalle ja pyöräytin ruoria niin paljon kuin kerralla kykenin.

Rambo lensi käännöksen voimasta penkille, selkä rusahti laittaa vasten ja ilmat pasahtivat pihalle.

Otin kurssin uudestaan kohti rantsua ja ilmoitin, ettei minua huvittanut pelleillä. Herrat pääsisivät Hanskaan ja tuttavuutemme päättyisi siihen. Saarella oli muitakin asukkeja, ja he voisivat kuskata hukkaputkijengin stadiin tai tilata heille vaikka helikopterin, kun tuohta — tosin märkää — näytti piisaavan.

Haaksirikkoiset tyytyivät tarjoukseen, pitkin hampain. Hiljensin vauhtia, tarkkailin syrjäsilmillä Lasileukaa ja ihmettelin, miksei tämä ollut ilmaissut tuntevansa minua. En päässyt perille ja lopetin pohdiskelun, kun keula napsahti rantakaltsiin.

Maissa tuttavuutemme tuli ilmi. Lempinen oli herännyt, et-

siskellyt minua, kömpinyt ankkuripaikalle, havainnut lähestyvän fiskarini ja jäänyt venaamaan. Hän laskeutui vesirajaan, nappasi kiinni kokasta, alkoi tutkia seuralaisiani ja pudotti silmänsä.

»Lasileuka», Lempinen hämmästeli, kun heitin köyden ja pyysin sitomaan paatin kiinni.

»Niin on», vahvistin. »Suoritti maihinnousun Klipparille, vaikka se on kiellettyä lintujen pesinnän takia.»

Pomo ei peitellyt pettymystä, kun kuuli että tunsimme Lasileuan. Hän loikkasi kaltsille ja mulkoili Lasileukaa, joka ei päässyt maihin ilman apua. Jos paikalla ei olisi ollut muita — sitä ei ollut vaikea päätellä — Pomo olisi sysännyt Lasileuan mereen ja mieluummin vielä kettingit painona. Mutta koska hän ei voinut toimia inspiraation mukaan, hän kääntyi kannoillaan, otti suunnan kohti lähintä tönöä ja komensi Lasileuan ja Rambon seuraamaan.

Lempinen ei antanut yleensä helposti periksi. Ei nytkään. Hän tarttui Lasileukaa handusta ja ryhtyi tenttamaan, mitä oli tapahtunut. Tällä kertaa Lempinen veti vesiperän. Lasileuka puisteli vain pollaansa, repäisi itsensä irti ja hoippui tiehensä. Vasta minulta Lempinen sai kuvauksen kaahailusta ja karilleajosta. Myös siitä, että Lasileuka oli ollut ruorissa ja saanut palkinnoksi melasta päähän.

Raportti sai Lempisen arvailemaan kaikenlaista.

Lasileuka oli ollut kauan häveissä. Kaikki oli alkanut siitä, kun Hotelli Strandin eteen oli sujahtanut musta jatkettu Mersu, josta oli noussut aurinkolasinen pohatta. Ei hetkeäkään, kun Hakaniemen torin suunnasta oli pinkaissut gangsteri rauta kourassa, valmiina suolaamaan porhon. Lasileuka oli sattunut rupattelemaan tuolloin Lempisen kanssa Merihotellin oven pielessä, honannut mitä oli tapahtumassa, pinkaissut väliin ja pudottanut gangsterin laakista kuin savikiekon trapissa. Välikohtauksen jälkeen hän

oli käynyt rehvasleimassa uroteolla, mutta sulkenut parin päivän kuluttua suunsa, ilmoittanut saaneensa duunia ja luennut poke-sakeista.

Muistin legendan, mutta kun en osannut yhdistää stooria Lempisen lottoriviin, minun oli pakko kysyä, mitä hän ajoi takaa. Lempinen huokasi, että aivokäyräni näytti taas suoraa viivaa, ja täsmensi että suolausyrityksen kohde täytyi olla juuri luodolta ka-
lastamani Pomo ja että Lasileuka oli hänen tsupparinsa, joka oli
saanut leikkiä muskelilla korvauksena surkeasta liksasta.

»Saattaa olla.»

»On», Lempinen kuittasi itsevarmasti.

Minulla ei ollut syytä ryhtyä kiistelemään. Lempinen oli työtömyyseläkkeelle jäänyt kuusikymppinen poke, jota ei ollut lyöty kertaakaan päähän. Mies oli painin puolelta. Jos joku oli erehtynyt survaisemaan suoran kohti Lempisen muotoa, tämä oli nappanut nyrkinheiluttajaa handusta ja heittänyt häirikön mattoon. Käsivarsiheitto, Lempinen oli opettanut, kyselty kiinnostivatko muut otteet, kuten kuuluisa Linden, ja kun opetus ei ollut kelvannut, hän oli läpsytellyt pölyt käsistään, nostanut pullistelijan niskasta ja perseestä kadulle ja nakannut palttoon perään. Meri-hotellissa Lempisen ei ollut tarvinnut esitellä painiotteita, ja hän oli saanut enemmän arvostusta pollasta kuin painista. Lempinen oli pokemaailman isähahmo, rauhallinen ja harkitseva, valmis auttamaan jokaista kuseen joutunutta kollegaa, joita ammattikunnassamme piisasi.

Olin ystävystynyt Lempisen kanssa, kun olin päässyt duuniin Meri-hotelliin. Lempinen oli potenut tuolloin venähtänyttä selkää, ja olin hoitanut yksin kaikki hankalat tapaukset raskaista rotseista raskaasti ryyppänneisiin. Kiitoksena otteista olin saanut Lempi-seltä kutsun hänen himaansa. Siellä hän oli tentannut minua ex-

duunipaikoista, harrastuksista ja perhesuhteista. Illan mittaan — vaikka olin paisutellut ansioitani kehässä ja jäänyt kiinni liioittelusta — Lempinen oli hyväksynyt minut karvoineni päivineni. Siitä lähtien olimme viettäneet yhdessä vapaa-aikojamme.

Tärkein harrastuksemme oli kalastus. Kaikkina vuodenaikoina, kaikilla ilmoilla, missä tahansa, kuten nyt täällä Hanskassa tai talvella Seurasaarenselällä tai keväällä Lauttasaaren sillalla. Tai ettei tule väärää käsitystä: olin vasta toista kertaa Hanskassa, sillä Lempinen kävi täällä tavallisesti muijansa kanssa eikä suvainnut silloin muita mukaan. Hanska oli hänelle pyhä paikka, niin kuin aviovuode erälle muille. Toissa iltana hän oli kuitenkin pirauttanut, kertonut paattinsa motin levinneen, vokitellut kaveriksi ja saanut, tietysti. Olimme saapuneet illalla, laskeneet verkot, käyneet bastussa ja rupatelleet niitä näitä. Yllätyksekseni Lempinen oli kaivanut nyyteistään rommelin, imaissut sen yksin, kaivanut toisen, hissannut osan siitäkin kahvin kanssa ja nukahtanut istualleen kesken muisteloiden. Siitä, punkan laidalta, olin kellistänyt hänet laverille ja peiteltyt.

Vilkaisin, että fiskari oli kunnolla kiinni, ja aioin lähteä majapaikalle, kun Lempinen muutti suunnitelmat.

»Eiköhän painuta verkoille. Kun nyt ollaan tässä.»

Meillä oli neljä verkkoa Hanskan eteläpuolella, lähellä kaltsia jolla olin murkinoinut aamupalani. Hyppäsimme kippoon, irroitimme köydet ja kiersimme saaren. Aamun lähes tyyni ilma oli vaihtumassa merituuleksi, joka keinutti mukavasti paattia, mutta ei tuottanut vaikeuksia verkkojen nostamisessa. Aloitimme rant-sun puolelta, ja heti jatan alkupäässä venkoili kolmikiloinen hauki. Lempinen päästi sen irti ammattilaisen ottein, rikkomatta verkosta silmääkään, kalautti fisua palikalla päähän, kaivoi linkkarin, veti kurkun auki ja heitti hauen jalkoihini. Sitten hän nos-

teli verkkoa ja pujotteli sitä puikkarille, kunnes kiristi yläpaulaa, tunnusteli ja vinkkasi silmää. Seuraavasta verkosta nousi siika, joka sai saman käsittelyn kuin hauki. Siihen tuurimme kuitenkin loppui, enempää ei tullut.

»Ei yhtään abbora, vaikka olin varma», Lempinen huokasi.
»Viikko sitten sain tästä toistakymmentä.»

»Ehkä ne olivat lajinsa viimeiset», kommentoin vaisusti, sillä en olisi pannut pahaksi, että olisimme saaneet muutaman. Kyrmynsikat eivät olleet kovin himoittuja, eivät edes kalastajien keskuudessa, mutta kuuluin itse niihin, joiden mielestä savustettu ahven oli kolmen parhaan kalaherkun joukossa. Muut kaksi olivat graavisiiika ja paistettu silakka. Lohesta en piitannut, se oli makuuni liian rasvainen ja sen väri oli käynyt oudon vaaleaksi, ravintosityistä kuten asiantuntijat sanoivat.

Kun Lempinen oli nostanut ulomman verkkomerkkin paattiin, käänsin keulan kohti ankkuripaikkaa. Lempinen perkasi kalat veneessä ja heitti roippeat mereen, ja tietysti: kuin tyhjästä paikalle liiti lokki, joka hotkaisi sisälmykset ja alkoi mankua lisää. Kumma, miten sidoksissa ne olivat ihmiseen. En puhu nyt suurista matkustaja- ja rahtilaivoista, joiden perässä ne lentävät satoja tai tuhansia kilometrejä. Kun minulla oli ollut kesämökki sisämaassa, lokit olivat uineet ihan soutuveneeseen viereen ja hotkineet kaikki särjet ja rukkalahnat, jotka olin heittänyt niille. Hirveä kurkku, sinne solahti kämmentä suurempi lahna, vaikka olisi luullut linnun tukehtuvan siihen. Ja mikä ahneus: lokit ahmivat sellaiset määrät frutti di marea, etteivät ne kyyenneet nousemaan lentoon aterian jälkeen.

Kun palasimme mökille, Lempinen pisti porkan päälle, mutta kaasuliesi sammui ennen kuin vesi ehti lämmitä. Lempinen meni tsekkaamaan vikaa, ravisteli kaasupulloa ja kirosi. Pullo oli tyhjä.

»Jumalauta, että kaikki asiat menevät päin persettä.»

Se ei ollut tavanomaista Lempistä. Yleensä hän ei hermostunut mistään. Pohdin masennuksen syytä, mutta kun päättelin sen johtuvan jysäristä, jätin siihen. Ehdotin, että hän kömpisi pannun kanssa johonkin lähimökkiin ja kiehauttaisi veden siellä, että voisimme juoda ainakin teetä, mutta äreys ei jättänyt Lempistä rauhaan. Hän tuhahti ettei vaivaisi ketään, siipeilijät olivat eri sakkia. Ja kun olimme pohtineet tilannetta kotvan, päädyimme siihen että reissu sai jäädä tähän, palaisimme stadiin.

Kokosimme kamamme, Lempinen pisti oven lukkoon ja lampsimme paatille. Siellä meitä odotti yllätys: kauppalaiturilla lorvi kolmen hengen porukka, haaksirikkoiset. Kun Lasileuka hokasi meidät, hän ryntäsi luoksemme ja alkoi vonkua kyytiä. En olisi huolinut mukaan, mutta kun Lasileuka havaitsi torjuvan ilmeeni, hän tarjosi rahallista korvausta.

»Saat viis hunttia.»

»Sinut voisın vielä kuskata, mutta seurueestasi sain jo tarpeeksi.»

»Dona.»

Punnitsin tarjousta ja silmäilin kolmikkoa. Pomo — märkine purjehduskuteineenkin — oli eri maata kuin Lasileuka ja Rambo. Hänen silmänsä olivat valppaat, hän oli pitkä ja hoikka ja näytti sellaiselta, joka ei ollut tehnyt päivääkään rehellistä työtä. Pankinjohtaja, pörssikeinottelija tai asuntosijoittaja, mutta sen verran liukas ettei ollut tehnyt laman aikana konkurssia, vaan pannut piensijoittajat ja asuntosäästäjät kärsimään. Lasileuka oli mittaiseni, vähän yli satakahdeksankymmentä, painoi minua enemmän, vaikutti elähtäneeltä raggarilta, mutta muistin, ettei hän ollut totaalinen älykkäpiö. Ainakin hän oli osannut lopettaa ajoissa nekkauksen.

Ja sitten tämä Rambo, kaimansa halpahalliversio.

»Ota helvetissä», Lempinen katkaisi arviointini ja ratkaisi kantani.

Komensin kolmikon kippoon, irroitin köydet ja otin kurssin Hesaan. Merituuli ei pyörinyt enää epämääräisesti. Nyt puhalsi reippaasti etelästä, tuollaiset kahdeksan metriä sekunnissa. Fiskari, jonka parhaat päivät olivat parinkymmenen vuoden takana, otti aallot kyljistä, keikkui reippaasti, mutta kynsi eteenpäin niin kuin vain kunnan yhdeksän metrin puuvene tekee.

Päivä oli lämmin, mutta vesi kylmää, ja tuuli imi merestä viileyttä itseensä. Siitä havaitsin haaksirikkoisten ongelman: niiden hyntteet eivät olleet ehtineet kuivua ja ne alkoivat hytistä vilusta. Ja jostain, kuin poikavuosilta, nappasin idean että jengi saisi kärsiä aamuiset törkeytensä, erityisesti Rambo. Niinpä kun lähestyimme Hesaa, en valinnut väylää Villingin ja Jollaksen suojassa — Laajasalon kanavan ja Herttoniemen salmen läpi — vaan päätin varmistaa haaksirikkoisten flunssan ja bronkiitin navigoimalla venepaikkaleni Kruunuvuorenselän kautta.

Se osoittautui sikäli huonoksi pilaksi, että kun olin suunnannut keulan Tullisaarensalmeen, Rambo alkoi karjua että minun pitäisi kuskata heidät Pohjoisrantaan, jotta he pääsisivät heti kuumalle rommille.

»Ei käy», ilmoitin. »Venepaikkani on Naurissalmessa. Sieltä pääsette Neitsytsaareen ja sieltä mihin haluatte.»

»Saatana, nyt riitti», Rambo otti pultit ja nappasi liivintaskusta pienikaliberisen tyngän. »Pohjoisrantaan», se mylväisi ja suuntasi mutkan minuun.

En ole perehtynyt neurologiaan, mutta Rambon puruista olin varma: ne eivät olleet kastuneet vain Hanskan edessä, ne olivat vettyneet jo aiemmin. Ehkä pihtisynnytyks — Rambolla oli poik-

keuksellisen kapea otsa — tai mömmöt olivat tuhonneet kupolin sisukset. Äkkinäisistä otteista päätellen sillä täytyi olla myös suonikohjuja vintillä, muuten tuollaisia kohtauksia ei saisi.

Punnitsin tilannetta ja tutkin muiden reaktioita. Lasileuka vaikutti vaivaantuneelta. Hyvä ettei ryöminyt keulaan ja vetänyt pressua päänsä yli. Pomo vaikutti välinpitämättömältä tai näytteli sellaista. Ehkä hänen vintillään raksutti kalkulaattori, joka arvioi että ilmainen matka olisi ihan mukava; voimapaperia säästyisi sen verran, että hän voisi pyytää Ramboa pyyhkimään säästöillä perseensä. Viimeksi vilkaisin Lempistä, joka hymyili minulle, minkä oletin tarkoittavan, ettei minun ollut syytä antaa periksi.

En antanut.

Sammutin masiinan, näyttelin kuin se olisi simahtanut itsensä, aloin tutkia konehuonetta ja olin oivaltavinani vian. Kaivoin esille ruuvarin, touhusin hetken, mutta korjaamisen sijasta irroitin parit piuhat. Sitten oikaisin selkäni, näytin kaapeleita ja ojensin ne laidan yli.

»Jos tipautan nämä, ajaudumme tuolle karille», hymyilin ja osoitin Korkeasaaren itäpuolella sijaitsevaa luotoa. »Ja kun karahdamme kiville, paikalle saapuu kymmenessä minuutissa meripe-lastuslaitoksen kopteri, laivaston syöksyvene ja pari vesiskootteilla ratsastavaa seriffiä. Heistä olisi hauska kuulla, kun kertoisin, mitä on tapahtunut ja miksi.»

Rambo ei antanut periksi. »Pohjoisrantaan», se raakkui niin että lokit pelästyivät luodolla.

»Alan kyllästyä. Joko heität sen lelun sköneen tai pudotan piuhat.»

En saanut tietää, mitä olisi voinut tapahtua, sillä Pomon purut olivat säilyneet kuivina sukelluksesta huolimatta. Hän rykäisi ja käski Rambon totella. Lelun täytyi olla kuitenkin todella rakas

**Työtön portsari joutuu elämänsä kovimpaan paikkaan
Helsinkiin sijoittuvassa rikostrillerissä.**

Entinen nyrkkeilijä ja portsari Hagman kuluttaa aikaansa kalastelemalla ja veneilemällä Helsingin saaristossa. Huolia aiheuttavat toimeentulon lisäksi sekä vakavasti sairas isä että tytär, joka on ihastunut pahamaineiseen mieheen.

Eräänä päivänä Hagmanille tarjoutuu tilaisuus ratkaista ongelmansa. Rahakkaita keikkoja lupaavat miehet lupaavat nostaa portsarin taas pinnalle, mutta hän tulee samalla vedetyksi mukaan huumeringin toimintaan. Onko Hagman valmis luopumaan periaatteistaan ja siirtymään lopullisesti lain nurjalle puolelle?

Hannu Vuorio (s. 1941) on palkittu helsinkiläinen kirjailija ja toimittaja. Hän on julkaissut useita rikos- ja jännitysromaaneja ja käsitellyt tuotannossaan laajasti erilaisia yhteiskunnallisia ongelmia.